

343.85:343.9.02;
351.74/.75(497)

KRIMINALISTIČKI INTELIDŽENS

-osnov za teorijski i praktični aspekt istraživanja saradnje u kontroli terorizma i organizovanog kriminala-

Prof. dr Muamer Nicević*
Prof. dr Dragan Manojlović*

Nije bezbedna ona država koja ima drakonske zakone i moćan sud, već ona čiji bezbednosni organi su sposobni da prepoznaju bezbednosne izazove, rizike i pretnje i deluju preventivno na njih.

D. Manojlović, 2010. god

Apstrakt:

Kriminalistički intelidžens-teorijski i praktični aspekti istraživanja terorizma i organizovanog kriminala, je rukopis kojim se želi skrenuti pažnju na nužnost prihvatanja i uvođenja savremenih principa u pristupu istraživanja terorizma i organizovanog kriminala u kriminalističkoj teoriji i praksi u Srbiji. Radi se, uslovno o novom konceptu koji je za Srbiju nov u teorijskom, a još više u praktičnom smislu, dok u svetskom okruženju on praktično deluje-ima svoje mesto u razumevanju kriminalističkih operacija od kraja sedamdesetih godina prošlog veka, a u teorijskom smislu seže više stotina godina u istoriju. Rad je nastao kao plod višegodišnjeg komparativnog istraživanja primene naučnih metoda u izgradnju kriminalističkih agencija, prevenciji, otkrivanju i dokazivanju terorističkih i kriminalnih delatnosti.

Ključne reči: kriminalistički intelidžens, saradnja, terorizam, organizovani kriminal.

Uvod

Kriminalistički intelidžens ovde posmatramo dvojako: sa jedne strane to je znanje: težnja kriminalističkih agencija, razume se svih struktura unutar njih, da

* Vanredni profesor Departmana za pravne nauke Univerziteta u Novom Pazaru.

* Vanredni profesor Fakultet za upravu i administraciju Univerzitet Megatrend Beograd.

pojavama u kriminalnom miljeu vladaju stvaranjem znanja (zanja kao novih metoda, modela, struktura, strategija i dr.); *sa druge strane* kao njegovu želju da ta znanja otelotvori u ishodištima koja će podići nivo sigurnosti građana, njihove imovine i zajednice na viši nivo. Kriminalistički inteliždens se ne sme posmatrati jednostrano kao mehanizam/mašina za rastvetljavanje krivičnih dela. U današnjim uslovima koji vladaju u kriminalnom miljeu, kriminalističkom intelidžensu je potreban visok nivo inteligencije kao: organizacije i funkcije, metoda, sredstava i metodičnosti, mendžementa i vođenja, za održanje svoje osnovne funkcije u - prevencija pre svega, a onda i represija.

U prvoj deceniji trećeg milenijuma kriminalistička delatnost se suočava sa bitno drugačijim izazovima, rizicima i pretnjama koje sa sobom nose terorizam i organizovani kriminal. Prvo pitanje na koje je nužno dati odgovor je: kakva je priroda promena u kriminalnom miljeu, delatnosti terorizma i organizovanog kriminala, u kom pravcu oni deluju? Uočavaju se sledeća obeležja: konstantne promene u modelu i principima; informacije i znanja su sve ključniji faktor u njihovoj delatnosti; interaktivnost je sve izraženija, još uvek ne postoji poklapanje već se dodiri odvijaju na nivou povezanosti; brzina se izdvaja kao dominantna crta. Ne samo da promene unutar ova dva fenomena postaju konstanta, već se menja i sam karakter promena. Promene koje se dešavaju su brze, skokovite, nagle i neočekivane. Ove karakteristike promena naglašavaju postojanje diskontinuiteta u rastu i razvoju ovih pojava i procesa u njima, što dovodi do povećanja njihove kompleksnosti i nemogućnosti preciznog predviđanja budućeg pravca i tempa kretanja. U kriminalističkoj teoriji se sve više govori o fundamentalnosti, turbulentnosti i dinamičnosti promena terorističkih delatnosti i organizovanog kriminala. Sve ovo kreira potpuno novi kriminalni milje, čija je glavna odlika hiperkompleksnost terorističkih aktivnosti i organizacija, kao i organizovanih kriminalnih grupa i njihovih delatnosti i organizovanog kriminala.

Informacije i znanja postaju ključni resurs terorističkih delatnosti i organizovanog kriminala. Oni sve više u kriminalnom miljeu i na legalnom tržištu konkurišu primenom informacija i znanja. Proizvodi na ilegalnom i legalnom tržištu su oplemenjeni informacijama ili znanjem koje projektuju specijalisti iz raznih oblasti koje angažuju terorističke organizacije, organizovane kriminalne grupe ili organizovani kriminal, bilo na nacionalnom/državnom prostoru ili međunarodnom/prekoraničnom delovanju. Naročita pažnja se poklanja interaktivnosti sa dvostranom komunikacijom, jer je razumeju kao razmenu znanja i informacija iz okruženja, što im omogućava korigovanje strategije. Sa druge strane, koriste rapidne i stalne tehnološke promene, razvoj informacionih tehnologija, kao ključne razvojne resurse. Tako teroristička aktivnost i delatnost organizovanog kriminala postaju korisnici kadrova koji kriminalnu delatnost pretvaraju u delatnost znanja. Nesumnjivo, reč je o novom modelu (filosofiji, strategiji, taktici, organizaciji i vođenju) u kriminalnom miljeu, čija se suština može opisati kao usmerenost ka integraciji u jedinstveni sistem. Razume se, ne mislimo

na jedinstvo ova dva fenomena, već na integraciju unutar svakog sistema pojedinačno.

Rast terorističkih aktivnosti i organizovanog kriminala u kriminalnom miljeu podrazumeva- 'povećavati svoju "veličinu"-/misleći na kapacitet/ dodavanjem materijala, putem prirasta u ljudstvu, tehnici i dr.', a razvijati se shvata kao 'širenje i ostvarivanje svojih potencijala, sa ciljem da se dostigne viši nivo bezbednosti kako unutrašnje tako i spoljne, kao i većeg profita i ranjivosti meta'. Naime, shvata se da rast bez razvijanja nije održiv, već da se tako samo povećava osetljivost i ranjivost organizacije pod spoljnim uticajima.

Na osnovu komparativnih istraživanja u oblasti kriminalističkih nauka u svetu, dosadašnjih kretanja u unutar organizovanog kriminala i terorističkih aktivnosti, možemo reći da se uočavaju bar dva zajednička faktora koji karakterišu dalji razvoj ovih fenomena: 1) težnja za održivim razvojem, koji je otporan na eksterne udare (šokove); 2) usmerenost ka dinamičnom razvoju koji stvara uslove za brzu ekspanziju u one sfere koje obezbeđuju veći profit ili ostvarenje zacrtanih ciljeva. Takođe, uočavaju se i neki specifični faktori za terorističke aktivnosti: 1) primena metoda mravinjaka; 2) primena metoda plutajućih samostalnih ostrva; 3) izbegavanje primene metode parabole; 4) delatnost je usmerena najpre tamo gde su prepreke "najniže"; 5) deljenjem aktivnosti se ne gubi vrednost, već dobija na vrednosti, što je značajna novina koja se odražava na promene u tipu organizacije i funkcionisanja-izvođenja operacija i metoda otkrivanja.

U kriminalističkoj teoriji se izazovi rizici i pretnje u kriminalnom miljeu posmatraju kao trostepena delatnost, koja u sebi ima sledeće segmente: a) misaoni segment; b) verbalni segment; i c) materijalni ili fizički segment. Sva tri segmenta pri ostvarenju izazova, rizika i pretnji su lančano povezana, uvek idu uzlaznim smerom prema "višem" nivou, mada se u praksi uočavaju i primeri "preskakanja" nivoa-prelazak. sa prvog nivoa na treći nivo, odnosno od misaonog ka materijalizaciji. Dakle, ako potencijalni izvršilac ima izgrađenu/osmišljenu misaonu konstrukciju, u kriminalističkoj teoriji se zastupa stanovište da je time "kupio jednosmernu kartu" ka materijalizaciji delikta. Za prvi segment je karakteristično, stanovište je teorijske misli, to što takvom činu ne možemo biti svedoci. Takođe, teorijska misao u kriminalistici, na osnovu do sada poznatih metoda ugrožavanja, stoji na stanovištu koje se može definisati na sledeći način: ukoliko je postojao kontinuitet kod potencijalnog izvršioca u misaonim konstrukcijama, to je skoro uvek prešlo u sledeći segment/fazu. Kako je prva faza jedina "ne djelujuća" pravna teorija stoji na stanovištu da i preduzimanje bilo kakvih radnji organa otkrivanja je nemoguće, odnosno i on se nalazi u fazi koja se može definisati kao "ne djelujuće". Šta to znači u pravu? To znači da ne možete pokrenuti ni jednu procesnu radnju jer faza "misaone ideje ugrožavanja" ne tvori elemente krivičnog dela. No, da li je to tako? I u ovom pitanju kriminalistička teorijska misao stoji na stanovištu, da potencijalni izvršilac i tada preduzima fizičke radnje pokretima svog tela, pa je u izvesnom smislu moguće prepoznati te signale koji nisu verbalni, ali nekada dovoljni da se prepozna šta može biti sledeća faza,

pojedince. Nema sumnje, stav je kriminalističke misli da je u ovoj fazi ključna delatnost kriminalističkog intelidžensa: ako prepoznate prvu fazu/misaonu, u situaciji ste da sprečite fazu materijalizacije jer ostvarujete u kriminalistici poznat termin "rastegnuto vreme" koje vas dovodi u poziciju da započnete kriminalističke operacije kojima bi u začeću verbalne faze počeli da prikupljate dokaze, a istovremeno i sprečite izvršenje delikta. Ovime bi se sprečilo nastupanje posledice, čime bi rad organa bezbednosti bio pomešten sa represivnog dejstva, ka preventivnom dejstvu, koje nije uslovljeno izvršenjem delikta ili nastupanjem posledice, već se rad organa usmerava na prepoznavanje pojava u kriminalnom miljeu ili okruženju.

1. Kriminalistički intelidžens u balkanskim zemljama

Kada govorimo o modelu kriminalističkog intelidžensa u balkanskim zemljama u teorijskom i praktičnom istraživanju terorizma i organizovanog kriminala, moramo reći da to ne postoji, a zakoni često predstavljaju pogrešno korišćen i pogrešno shvaćen instrument za prevenciju ovih fenomena. Terorizam i organizovani kriminal nisu samostalni predmeti. Ne shvata se da ovi fenomeni ne poseduju noge, da ne mogu hodati bez pomoći.

Na sceni je rad državnih organa u tradicionalnom modelu -"rasvetljavanje kriminalnog delikta ili terorističke aktivnosti na vidljiv i dokaziv način, uvek pred kamerama" što razume se, nije izum novijeg vremena već nastavak starog modela iz doba posle drugog svetskog rata, koji po pravilu proizvodi posledicu. Tada državni organ nastupa i lišava slobode izvršioce, prikazujući to pred kamerama široj javnosti. Ovakav model je više nego štetan po bezbednost građana, imovine i zajednice. Za ovaj model bezbednosti građana, naročito je značajan pristup kojim se rasvetljavanje krivičnih dela u kriminalističkom represivnom zahvatu, dovodi u ravnu bezbednosti.

Promene u preventivnom i represivnom kriminalističkom pristupu u balkanskim zemljama nisu sveobuhvatne.¹ One se ne otvaraju za nove mogućnosti, nove pristupe, nova rešenja. Kriminalni milje je sve konkretniji. U tim uslovima, kakvi vladaju u kriminalnom miljeu u zemljama Balkanskog prostora, kriminalistički preventivni aspekt skoro da i ne postoji, jer se on odvija primenom tradicionalnih modela i principa rada kriminalističkih agencija. Usporedna istraživanja u kriminalističkoj teoriji i praksi ukazuju: da lavirint izazova, rizika i pretnji u kojima učestvuju terorističke organizacije i organizovane kriminalne

¹Pravna pravila koja su propisana u procesnom zakoniku Srbije-da službe bezbednosti npr. BIA, WBA, mogu primenjivati mere "ugradnje prikrivenih islednika u kriminalnu organizaciju" i dr., su u suprotnosti sa savremenim pogledima na bezbednost zajednice, kriminalistički intelidžens i kompetentnost agencija. Naprotiv, to je tradicionalni model koji svoje korene shvatanja kompetentnosti, nalazi u vremenu koje je nastupilo posle drugog svetskog rata u Srbiji, i još uvek traje. Primat navedenog pristupa u Srbiji otklanja mogućnost da se otkrije: zašto su se dogodili kriminalni delikti u prošlosti, ko ih je naredio i dr.

grupe nije moguće prepoznati, primenom tradicionalnih kriminalističkih represivnih pristupa. Ne shvata se da nova struktura, ime agencije, povremeni "operativni zahvat" u "etapama" u kriminalnom miljeu i savremena oprema, nisu elementi savremenih principa izgradnje kriminalističkog intelidžensa i kompetentnosti agencija.

Zadržavanje modela koji je uveden posle drugog svetskog rata, kojim je kriminalni milje podeljen između više agencija /kriminalističke policije i tadašnjih Službi bezbednosti/, nanosi štetu kriminalističkom intelidžensu, njegovom razvoju i implementaciji u kriminalnom miljeu putem: organizacije, modela i metoda koji su već primenjeni u kriminalističkom intelidžensu u svetu ili se primenjuju. Mogućnost alternative u kriminalnom miljeu za izgradnju, angažovanje, vođenje i prikupljanje podataka iz izvora je svesno uvedena čime je naneta ogromna šteta bezbednosti građana, njihove imovine, poverenju u organe otkrivanja na unutrašnjem planu kroz nebezbednost "dominiona" i kredibilitet država Baslkana na međunarodnom planu..

2. Šta kriminalistički intelidžens jeste a šta nije?

Šta kriminalistički intelidžens jeste a šta nije, sa teorijskog i praktičnog aspekta, najkonkretnije nas obaveštava (daje nam pozitivan i negativan odgovor) operacija² koja je vođena da bi se presekla delatnost organizovane kriminalne grupe, kojom prilikom je pronađena/zaplenjena veća količina narkotika daleko od granice jedne od balkanskih zemalja - Republike Srbije. Razume se, neupućeni mogu misliti da je slučajnost to što je partner bezbednosnoj agenciji³ iz Srbije bila DEA-administracija za borbu protiv droga, a ne CIA (Centralna obaveštajna agencija) ili DIA (Vojna obaveštajna agencija), ni FBI (Federalni istražni biro)-onaj njegov bezbednosni deo. U kriminalističkoj naučnoj misli se podržava stanovište kada je tema kriminalistički intelidžens: "kriminalni milje mogu pregledati više agencija", ali će zahvat izvršiti ona agencija koja je kompetentna. Naime, "srce će operisati hirurg za srce", a svi ostali će asistirati. Razume se, ovaj princip savremenog teorijskog i praktičnog pristupa u svetu, nije imanentan za kriminalistički intelidžens u balkanskim zemljama.

Teorijsko i praktično stanovište koje je prihvaćeno u bezbednosti nakon terorističkog napada u Njujorku - jedanaestog septembra, 2001. godine glasi: "ulaganje u tradicionalni model kopetencije agencija, sistem i nesposobnost je

² Da li je slučajnost to što je partner u operaciji koja je ishodila pronalaskom veće količine droge na brodu, bezbednosnoj agenciji "BIA", bila agencija "DEA", a ne "CIA" ili neka druga agencija. Ne, to nije slučajnost. To govori o onome što se u Srbiji ne razume, a što je preporukom Saveta Evrope ukazano: da iz ruku službi bezbednosti treba uzeti iz ovlašćenja nadležnosti koje se odnose na istrage u vezi kriminala.

³ Da li je slučajnost to što je partner u operaciji koja je ishodila lišenje slobode više lica u saradnji kriminalističke policije Norveške i Srbije, nije bila partner Služba bezbednosti Norveške. Nije slučajnost, već pokazuje kako se shvata kriminalistički intelidžens, ko je kompetentan kada je u pitanju kriminalna delatnost.

dolivanje benzina na vatru." Da bi smo to razumeli poslužit ćemo se onim što je prvi čovek CIA (Centralna obaveštajna agencija Sjedinjenih Američkih Država) Vilijem Kolbi /William Colbi/⁴, drugom polovinom dvadesetog veka /70-tih godina/, uočio, kada je govorio o revoluciji bezbednosnog intelidžensa. On kaže, "mi živimo usred rapidne pojave svih vrsta novih informacionih tehnologija i pojave novih nauka, /koje su primenjuju ili će biti primenjene/ za pribavljanje, analizu i korišćenje informacija i primenu intelidžensa; to je buduća dimenzija intelidžensa, on je postao nužan resurs, ne samo na unutrašnjem već i na međunarodnom planu." Uporedna istraživanja u kriminalističkoj naučnoj misli, navode: da kriminalistički intelidžens trećeg milenijuma, podrazumeva izgradnju inteligentne unutrašnje strukture /strukture znanja/ u agencijama i inteligentne obaveštajne mrežu u kriminalnom miljeu, kao svoju početnu i krajnju tačku. Razume se, ovo se ne sme shvatiti i tumačiti da su informaciona mreža i informacije iz kriminalnog miljea koje se putem nje crpe, sami po sebi cilj."

Višeznačnost aspekata rada u kriminalnom miljeu (prisustvo više agencija u operativnom aspektu u kriminalnom miljeu) koji je prisutan u balkanskim zemljama, nužno dovodi do fenomena koji se u kriminalističkoj teoriji označava imenuje kao- "čekanja na red". Ovaj fenomen ima za posledicu gomilanje informacija i ne retko, dovodi do samodovoljnosti, koji proizvodi drugi fenomen koji se u kriminlističkoj teoriji naziva "orijentacija ka lagerovanju informacija", što u kriminalističkoj praksi dovodilo do nepovoljnih posledica.⁵ Na osnovu komparativnog istraživanja, možemo reći da je dominantan sledeći pristup naučne misli u kriminalistici: da fenomen "čekanje na red", dovodi do toga da informacije koje bi kriminlistički intelidžens mogao da analizira i koristi, gube time jednu od osnovnih karakteristika-pravovremenost. Osvajanje superiorne pozicije u kriminalnom miljeu nad kriminalnim i terorističkim delatnostima nije moguće ostvariti u sebičnim sukobima agencija kojima nije jasno dodeljena uloga/kompetencija. U globalnom radu u kriminalnom miljeu, samo jedna agencija može odlučivati kada i na koji način će biti realizovana operacija kojom se dejstvuje na kriminalnu delatnost. Ovakvo stanovište kriminalističke naučne misli je više nego razumljivo, jer kriminalistički intelidžens samo tako ima mogućnost da gradi ono što se u kriminalističkoj naučnoj misli zove "kompleksna strategijska kriminalistička kombinatorika". U kriminalističkoj nauci prevladava na stanovište, kada je tema prevencija i kontrola terorističkih delatnosti i organizovanog kriminala: da na vrhu /kometentnosti-postolju/ ne mogu stajati više agencija /funkcija i u funkciji/.

⁴ Vilijem Kolbi (William Colbi) 1945-2003. Colby, W.: „Honorable Men: My life in the CIA“, 1978.

⁵ Najplastičniji primer ovog fenomena je jedanaesti septembar 2001. godine-teroristički napad na dve zgrade u Sjedinjenim Američkim Državama.

3. Kriminalistički intelidžens, EU integracije i balkanske zemlje

Ulaskom balkanskih zemalja u zajednicu zemalja čiji se građani nalaze na tzv. "beloj listi" koje primenjuju Sporazum iz Šengena, i u nepovratni postupak kojim se priprema ulazak u EU, njihova unutrašnja bezbednost postaje deo "evropske unutrašnje bezbednosti"⁶ na novim osnovama. Ova evolucija u bezbednosti, verujemo da će doneti i promene kojima se, moramo priznati, tradicionalni model poimanja kriminalističkog intelidžensa u bezbednosti balkanskih zemalja, više nego uspešno odupire se promenama. Problemi koji se javljaju u vezi sa terorizmom, organizovanim kriminalnom, nasiljem i ekstremizmom razume se, uticaće na ujednačavanje ne samo pristupa već i kriminalističkih struktura i metoda rada, radi izgradnje, bolje je reći obaveza balkanskih zemalja da prihvate i implementiraju koncepte "unutrašnje i zajedničke bezbednosti".

Suočen sa ovim perspektivama sadašnji tradicionalni pristup koji posmatra kriminalni milje u balkanskim zemljama kao meteorološku kategoriju, verujemo da će biti prošlost. Da je ovo izvesno, možemo se poslužiti činjenicom da "evropska unutrašnja bezbednost" ima svoj gradivni element, a to je "zajednička bezbednosna ideologija". Bez obzira što Sporazum iz Šengena nije formalno-pravno direktno povezan sa sistemom i pravom Evropske unije, imajući u vidu da on nije zaključen od svih. Međutim, ne možemo a da neprimetimo da je Sporazum iz Šengena, primer razvoja Evrope u više brzina i krugova. Takođe, nesporna je činjenica da rezultati u okviru Šengena direktno utiču na dalji razvoj integracije Evropske unije u oblastima bezbednosti. Sporazum iz Šengena je do sada najpoznatiji i najrazvijeniji režim saradnje u pitanju unutrašnje bezbednosti između država članica Evropske unije. Upravo ta "zajednička bezbednosna ideologija" učiniće više koristi kriminalističkom intelidžensu u balkanskim zemljama, nego svi "napori" koje je uložila "demokratska vlast", da zadrži stanje koje je nasleđeno iz perioda sa kraja dvadesetog veka.

Strukturno posmatrano u svim civilizovanim zemljama koje su shvatile šta je kriminalna delatnost i kako se ona istražuje, više nema primera (sem u zemljama Balkana) da je struktura kriminalističkog intelidžensa ustrojena prema kriminološkoj podeli krivičnih dela i usmerena na rasvetljavanje izvršenog krivičnog dela, već na dokaz. Evropska (mislimo na Evropsku uniju) filozofija kriminalističkog intelidžensa je fundamentalno različita od tradicionalnog „kriminalističkog mentaliteta“ kakav je na delu u zemljama Balkana, koji je sveden na "rasvetljavanje krivičnog dela"- normativističko razmišljanje i postupanje, čime se krše ljudska prava građana, na samo kao oštećenih kriminalnim deliktima, već i radnjama kojima se zasnivaju prijave protiv njih, višestruko je šteta za građane, bezbednost i imovinu.

⁶ Lopandić, D., i Janjević, M.: Sporazum iz Šengena - za Evropu bez granica, Međunarodna politika, Službeni glasnik, Beograd, 1996., str. 205-217.

Zaključak

U zemljama Balkana se ne uočava da je model kriminalističkog intelidžensa koji je funkcionisao u istočnoevropskim državama socijalističkog uređenja, kada su Službe državne bezbednosti odlučivale o svemu, počeo osamdesetih godina prošlog veka da se kreće ka savremenom kriminalističkom intelidžensu, zasnovanom na znanju i kompetentnosti agencija pri istraživanju i kontroli terorističkih i kriminalnih delatnosti.

Transformacija u bezbednosti mora biti sveobuhvatna jer samo tako se u zajednici može osetiti kvalitet kriminalističkog intelidžensa. Operacije koje se preduzimaju i sprovode u kriminalnom miljeu protiv organizovanog kriminala i terorizma, ako ih pokreću i vode kompetentne agencije, efektivnije su od onih u kojima postoji manjak znanja.

Bezbednost zajednice na unutrašnjem i međunarodnom planu u trećem milenijumu i njena borba protiv organizovanog kriminala i terorizma, nema šanse ukoliko bude merena brojem rasvetljenih krivičnih dela i povremenom primenom mere privođenja "hapšenjem" bilo kog broja učesnika u kriminalnom miljeu.

Ako ne radimo na izgradnji kriminalističkog intelidžensa, ne implementiramo ga istovremeno u agencijama za otkrivanje i kriminalnom miljeu, onda ne znamo gde smo bili do sada, kuda idemo i kakva će bezbednost Balkana biti u budućnosti. Promene u terorističkim aktivnostima i aktivnostima organizovanih kriminalnih grupa ostavljaju nam dve mogućnosti: *neuspeh* ili *promene* u kriminalističkom intelidžensu, ukoliko želimo da učinimo zajednicu u budućnosti bezbednom.

Predlog

Da se zemlje Balkana što pre odreknu modela kriminalističkog intelidžensa koji je na delu, jer su mu koreni u vremenu iz prve polovine dvadesetog veka. On se zasniva na "rasvetljavanju krivičnih dela". Posledice koje je ovaj model naneo građanima i državama Balkana se ne mogu proceniti iz aspekta štete. Njime, njegovi zagovornici i sada prikrivaju svoje neznanje i skrivaju nemoć organa otkrivanja, čime odlažu nužne promene, pravilnije je reći izgradnju novog temelja kriminalističkih agencija. To je od ključne važnosti za izgradnju pravne sigurnosti, poštovanje ljudskih prava građana i kredibilitet država Balkana kako na unutrašnjem tako i na međunarodnom planu.

Da zemlje Balkana što pre prihvate model kriminalističkog intelidžensa koji se zasniva na znanju i operacijama koje se sprovode nezavisno od postojanja krivičnog dela, čija je delatnost usmerena na prediktivna istraživanja, bezbednost građana i njihove imovine pre nastupanja posledice.

LITERATURA

Brisard, J. C.: Terrorism Financing: Roots and trends of Saudi terrorism financing, Report prepared for the President Council United Nations, New York, 2002.

Bulatović, A.: Oblikovanje politike suzbijanja organizovanog kriminala u bezbednost, broj 5/09., Interprint, Beograd, 2007.

Savona, E.: Transcrime-Research Group on Transnational Crime, EJCP, 1996/1.

Bulatović, A.: Oblikovanje politike suzbijanja organizovanog kriminala u Evropskoj uniji-značaj dokumenta OCTA, Revija za bezbednost, broj 4/07., Interprint, Beograd, 2007.

Vukolić, B.: Investiranje na tržištu kapitala kao metod pranja novca, Revija za bezbednost, broj 5/09., Interprint, Beograd, 2009.

Dobrašinovič, D.: Lokalno lice korupcije, Revija za bezbednost, broj 1/07., Interprint, Beograd, 2007.

Korać, S.: Društveni preobražaj odgovornosti i dužnosti, Revija za bezbednost, broj 4/07., Interprint, Beograd, 2007.

Lopandić, D., i Janjević, M.: Sporazum iz Šengena - za Evropu bez granica, Međunarodna politika, Službeni glasnik, Beograd, 1996.

Mijalković, S.: Dihotomija organizovanog kriminala i terorizma iz ugla nacionalne bezbednosti, Revija za bezbednost, broj 12, Centar za bezbednosne studije, Interprint, Beograd, 2008.

Milovanović, M.: Kontraverze u javnosti u vezi pranja novca, Revija za bezbednost, broj 1/09., Interprint, Beograd, 2009.

Milovanović, M.: Pranje novca neka otvorena pitanja, Revija za bezbednost, broj 5/08., Interprint, Beograd, 2008.

Milovanović, M.: Novi zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma, Revija za Bezbednost, broj 5/09., Interprint, Beograd, 2009.

Nenadić, N.: Izveštaj nezavisnih tela, Revija za bezbednost, broj 1/07., Interprint, Beograd, 2007.

Nenadić, N.: Sukob interesa kod službenika javnih ustanova, Revija za Bezbednost, broj 3/07., Interprint, Beograd, 2007.

Paulić, G.: Jačanje vladavine prava u Srbiji kroz borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, Revija za bezbednost, broj 1/09., Interprint, Beograd, 2009.

Pallay, J.: Brokres Will Spend Big on Anti-Money Laundering, Wall Street and Technology On-Line News, Internet, www.wallstreetandtech.com,

Petrović, P.: Antikorupcijska agencija, Revija za bezbednost, broj 3/07., Interprint, Beograd, 2007.

www.terrorism.com

http://en.wikipedia.org/wiki/Definition_of_terrorism#European_Union

www.flipkart.com/

www.prospective-foresight.com

CRIMINAL'S INTELLIGENCE

**-basis for the theoretical and practical aspects of research collaboration
in controlling terrorism and organized crime-**

**Muammer Nicevic
Dragan Manojlovic**

Abstract:

Criminalistics intelligence-theoretical and practical aspect of research and terrorism and organised crime control is the author`s handwriting who wants to point the attention on necessity of acception and inplamantation of contemporary statements when thinking about the terorism and organised crime control and criminalistic in Serbia. This is the new concept, only conditionally, which is new for Serbia, theoretically but, even more in practical term, while the world-wide it practically works, already, from the seventy`s of the last century while theoretically it exists for centuries throught the history. The work is the result of dichotomy: studying and researching of methods in security, when the topic is the control of terrorism and criminal activities from the crime field and the practical work in security during a few decades.

Key words : criminalistics inteligenca, terorism, organised crime, criminalistic science.